

2017-imut Aningaasanut Inatsisissatut siunnersuummik saqqummiussineq

Randi Vestergaard Evaldsen,
Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq

Pilersaarummit
Pingaarnersiukkanut

Tusagassiorfinnik ataatsimiisitsineq
10. august 2016

Tmanut takussutissaq

- **Killiffik:** Aningaasaqarnermi pissutsit
Aningaasaqarnermi kisitsisit paasinnissutissat
saqqummiunneri
Siunissami aningaasaqarnikkut
allannguuteqariartuaarneq
- **Pilersitat nutaat:** Pilersitanik nutaanik saqqummiussineq
- **Sanaartornermi aningaasaliiffigisat:** Ilaatigut Kalaallit Airport'it (KA) pilersinneri
- **Periuserisaq:** Partiinik qaaqqusineq aamma ilanngussuineq

Tunngavik

2016–isulli unammillerfissat allanngunngillat – KISIANNI!

Aningaasartuutini isertitanilu allanngoriartorneq:

Aningaasartuutit:

- Utoqqaat amerleriangaatsiartut ...
- Inuusuttuni saaffigisani ikittuinnaat suliffeqarlutilluunniit ilinniagaqartut
- Ukiut siuliinut naleqqiullugu suliffissaaleqisut ikiliartuaaginnartut
- Inatsisinut pituttugaasunik aningaasartuutit amerliartuaartut ... unissanngillallu!

Isertitat:

- Maanna akit qaffariartorfianniippugut – 2016-imi BNP 5 %-it missaanniilluni
- 2016-imi (2017-imilu) aningaasanut inatsit avaqqullugu sanaartukkat annertoorsuit – umiarsualivik aamma parnaarussivik
- Qalerallit kinguppaallu akii (maannakkorpiaq) ajunngitsut ...
- Aatsitassarsiornermi suliat annikingaatsiartut
- Takornariartitsineq annikitsumik siuariartortoq, mittarfiit takinerit utaqqisaallutik ...
- Naalagaaffimmit tapiissutit nalingi millisut – siulianulli naleqqiullugu annikinnermik ...

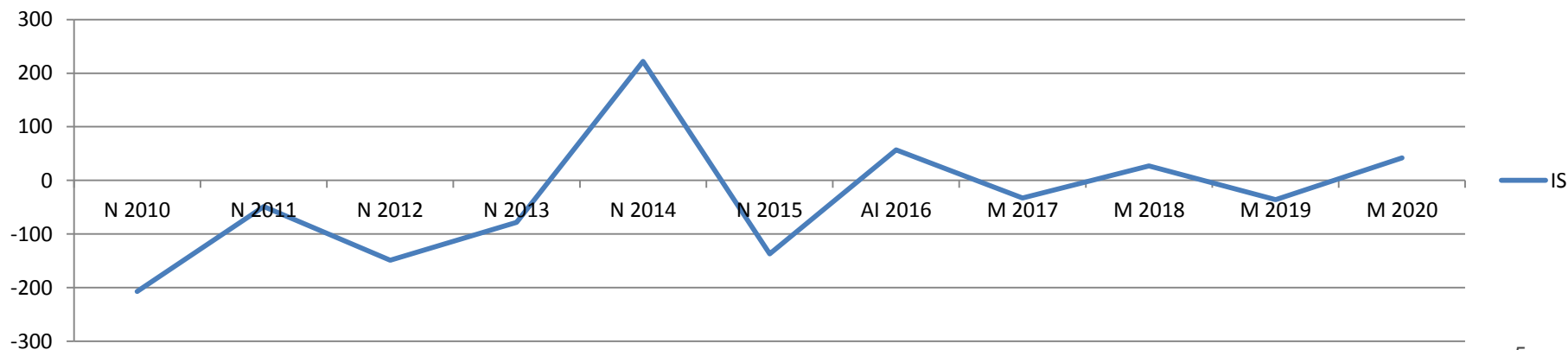

Tunngavik

Aningaasaqarnermi kisitsisit paasinnissutissat (minus plusiuvoq)

(Mio. kr.-itut)	AIS2017	MISSINGIUT 2018	MISSINGIUT 2019	MISSINGIUT 2020	Katillugit
IST-mi inerniliussaq	35,1	15,1	-56,5	11,4	5,1
IS-mi inerniliussaq	-33	27,4	-36,2	41,7	-0,1
Ingerlatsinermut tapiissutit	2.824	2.831	2.778	2.850	
Inatsisinik pituttugaasutut aningaasartuutit	1.054	1.048	1.057	1.058	
Tapiissutit	2.152	2.173	2.153	2.156	

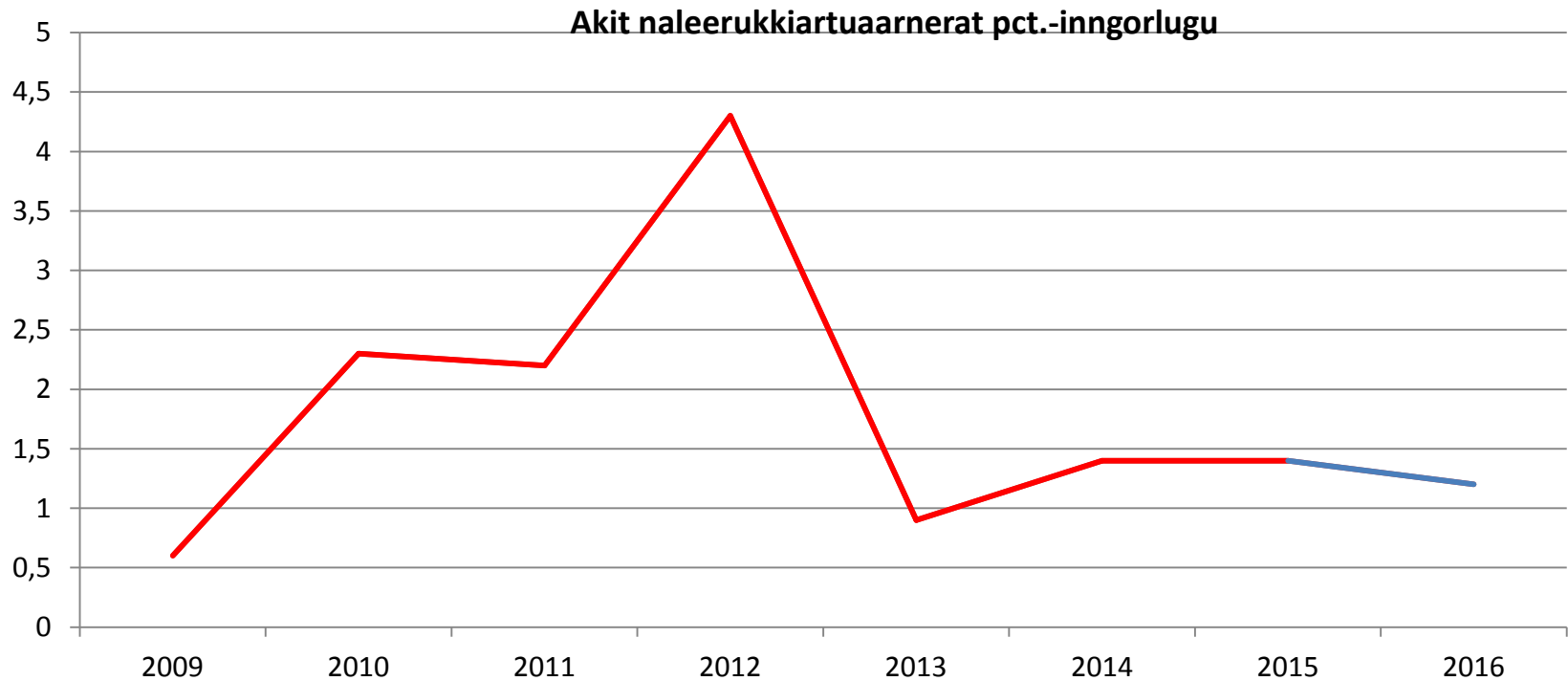
IS

Tunngavik

Akit naleerukkiartuaarnerat annikitsoq

Tunngavik

Maanna pisortat aningaasartuutaat tamatigoortumik annertusissinnaavagut?

Naatsumik akissut: NAAGGA

Patsisit pitsaasut MARLUK:

- 1) Aalisarneq aqputigalugu siuariarneq pivoq (akit malunnartumik allanngoriartarnerisigut ilisimaneqarluni)
- 2) Iluserisani unammillerfissagut taakkuinnarput:
  - Isertitat aningaasartuutillu akornanni 830 mio. kr.-nik piffissamut ungasissumut amigartooruteqarfiit
  - Inunnut sulisinnaasunut naleqqiullutik utoqqaat amerliartuaartut
  - Arlallit sulisinnaassusillit suliffeqanngitsut, ilanngullugit inuusuttut
  - Namminersortutut suliffeqarfiusumut naleqqiullugu pisortani suliffeqarfiusoq annertuallaartoq

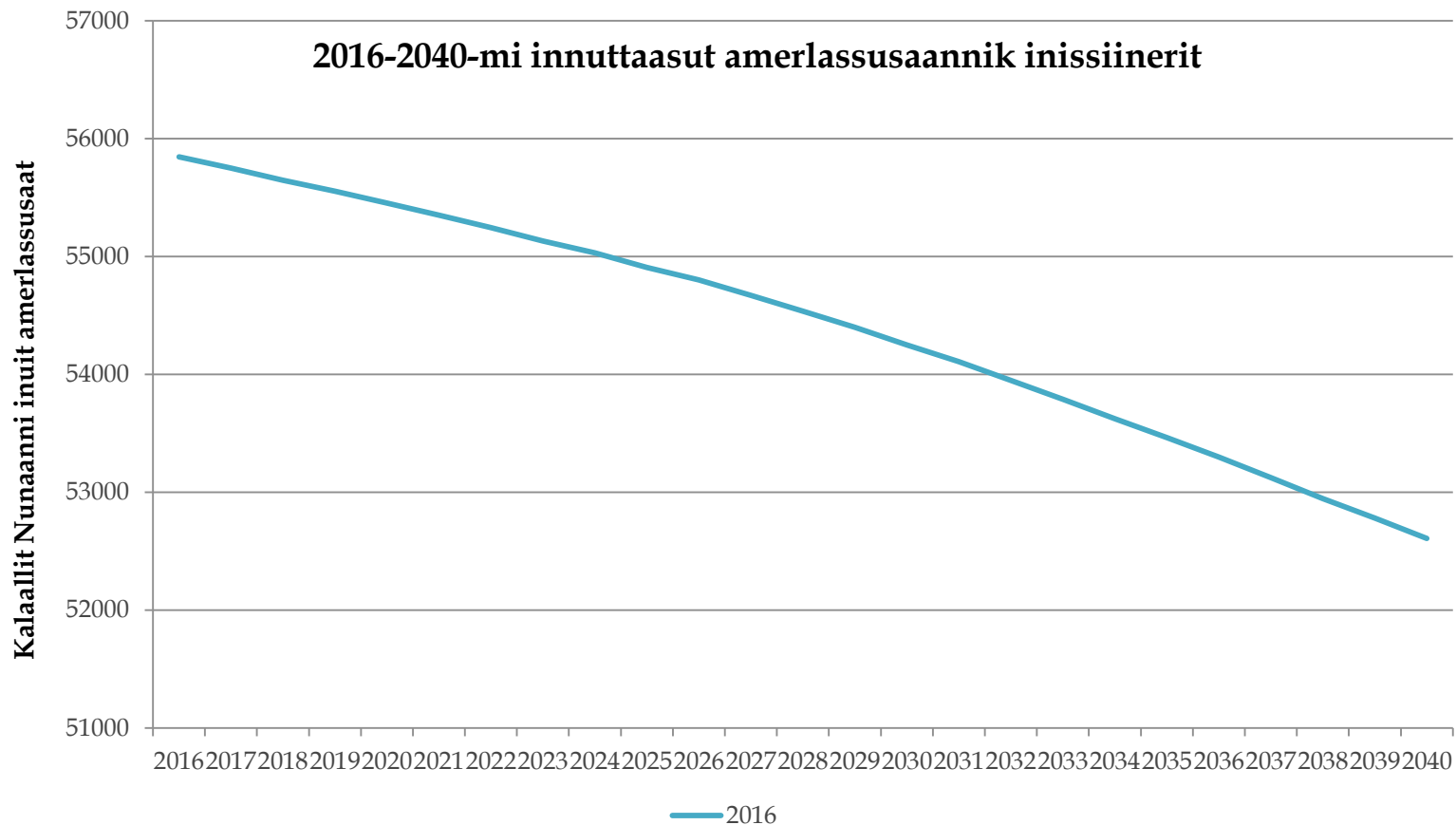
Taamaattumik ullut pilluarfiit aningaasaliinernut, aningaasaqarnermi attassisinnaanermut ilapittuuteqartunut atorneqassapput.

Tunngavik

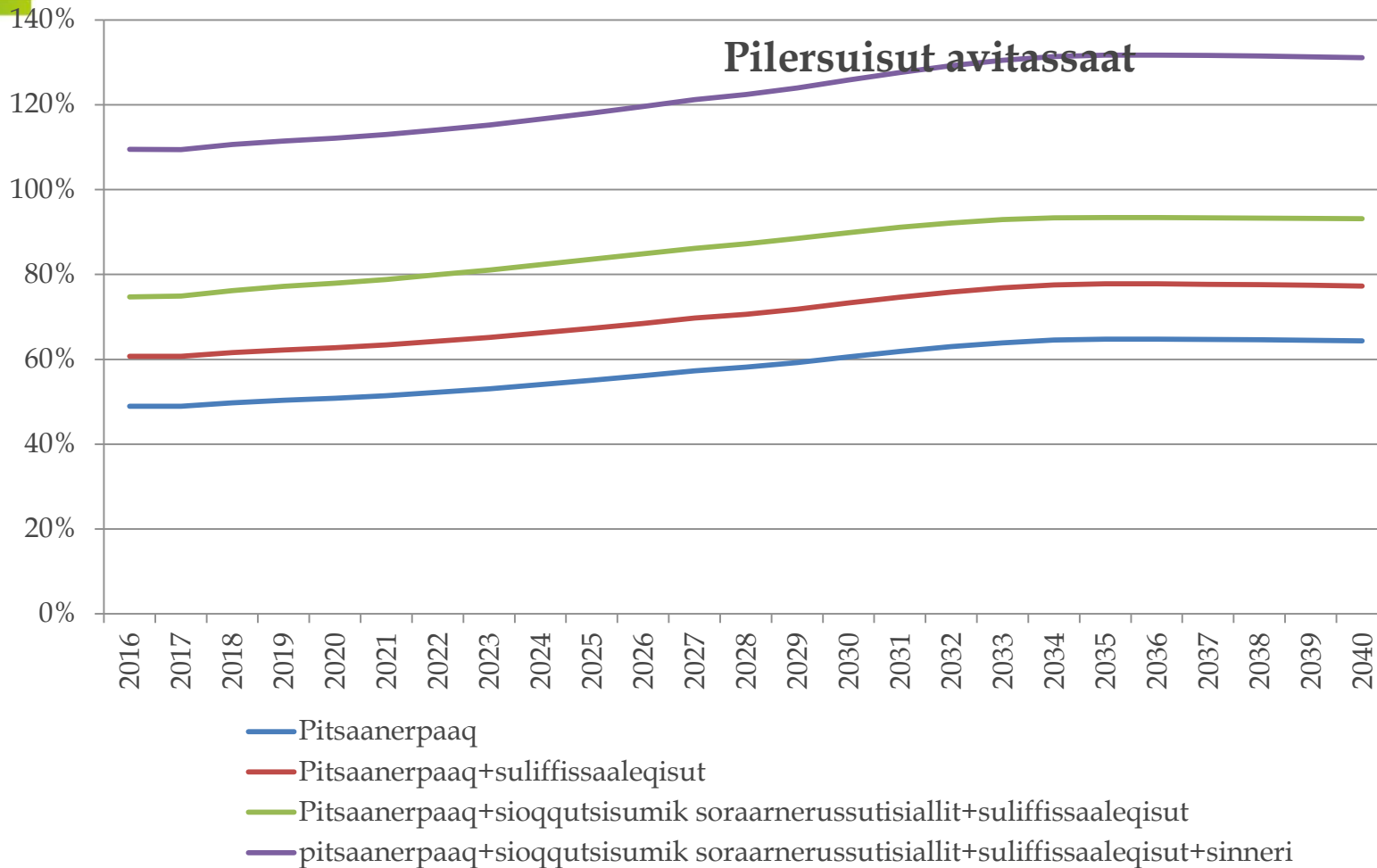
Taava pisortat aningaasartuutaat annertusisinnaalerpagut?

Tunngavik

Taava pisortat aningaasartuutaat annertusisinnaalerpagut?

Til layouter: 'øvrige' = 'sinneri'

Tunngavik

Inuussuttut saaffigisat – amerliartorput

Takussutissiaq – Ukiup naanerani inuussuttut 16-it 25-llu akornanni ukiullit							
	Efterskole	Inuussuttunut ilinniagaqarfik	Nangitsisutut ilinniagaqarfik	Suliffeqartut	INUUSUTTUT SAAFFIGISAT	%	Katillugit
2010	289	2.076	456	3.349	2.988	32,6	9.158
2011	322	2.215	457	3.306	2.960	32,0	9.260
2012	327	2.162	499	3.115	3.096	33,7	9.199
2013	350	2.043	538	3.098	3.123	34,1	9.152
2014	342	1.919	536	2.998	3.126	35,0	8.921

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik 2016 – kisitsisaataasivimmi kisitsisit takukkit (<http://bank.stat.gl/UDDUMG3>).

Tunngavik

Aatsitassarsiornermi suliarisat

Niuffaffimmi allanngoriartornerit:

Illuaqqajaaffiit marluk: Manna tikillugu uuliap aatsitassallu akii appariartorsimapput, aamma (ujaasinermik suliniutit ilanngullugit) aningaasaleerusussuseq annikitsuinnaalluni, taamaattorli ...

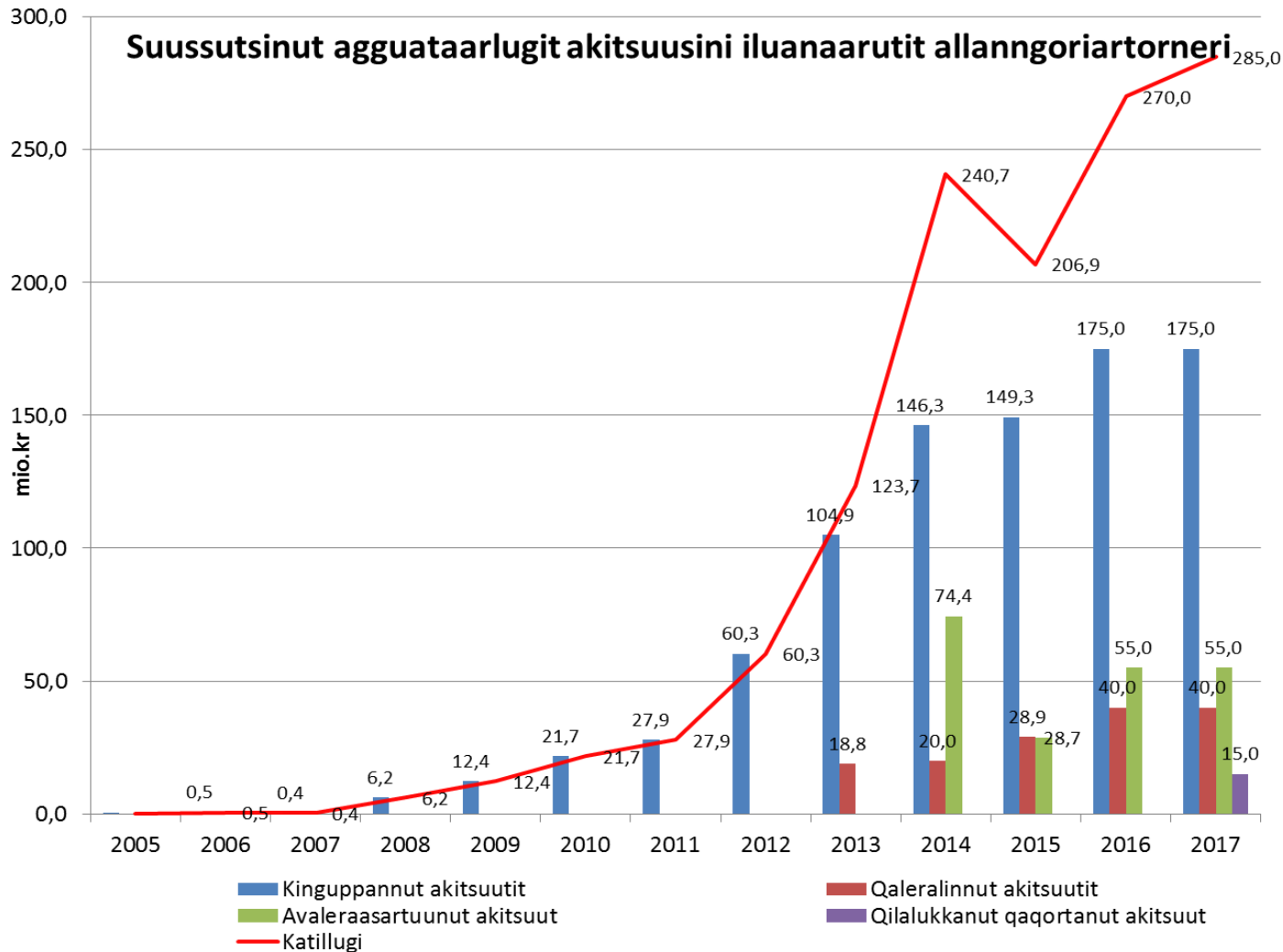
- **Qaffakkiartuaartunik piunasaqarnerit akillu** aatsitassanut, tamannalu nalinginnarmik aningaasaleerusussutsip annertusinissanik naatsorsuuteqartitsisarpoq (nalinginnarmik akit qaffakkiartornerinut naleqqiullugit ukiumik ataatsimik kinguaattoortumik sunniuteqartarlutik), illuaqqajaaneq ingerlaqqiinnassappat.
- **Suliniutit pitsaasut ingerlaqqipput:**
  - True North Gems Greenland (aningaasaliisussarsiorpoq)
  - Hudson (aningaasaliisussarsiorpoq)
  - Ironbark (2016-imi ukiakkut qinnuteqaatip naammassillugu suliarinissaa naatsorsuutigineqarpoq)
  - GME (ukiamut qinnuteqaat naatsorsuutigineqarpoq)
- **Qanoq iliorpugut?**
  - Niuffaffik arajutsinaveeqqavarput, aamma aningaasaliisarfik ujartuisartutullu ingerlatseqatigiiffiit oqaloqatigalutigit.
  - Pilerisaarinertigut, aamma aningaasaliisuusinnaasunik ataatsimeeqateqartarnikkut Kalaallit Nunaannik soqutiginninnermik attassivugut.

Tunngavik

Isumalluutitut erniarititani akitsuutit – aalisarneq

Aningaasaqarneq attassinnaasaq

Attassisinnaanermut Siuariartornermullu Pilersaarusiaq

- Ilinniagaqarfimmi, kiisalu ilinniagaqassutsimi **pitsaassutsimik qaffassaaneq**
- **Siuarsarnerup annertusarnissaa**, aamma arlariinnik tunngavilimmut aningaasaqarnermut ikaarsaarneq
- **Pisortani suliassaqarfimmik nutarsaaneq**
- **Atugarissaarnermi tapisianik siunissamut isumannaarineq**, aamma imminut pilersorneruneq

Aningaasaqarneq attassinnaasaq

Attassisinnaanermut Siuariartormullu Pilersaarusiarnut naleqqiullugu pilersitat (20.11.51)

Suliaqarnermi kisitsisit naatsorsuutigisat (mio. kr.-itut) – (minus plusiuvoq)

Iluarsaaqqinnermik suliat sunniutaat	AIS2017	MISS2018	MISS2019	MISS2020
Pensionisialinni iluarsaaqqinneq (akileraarutinit isertitat ikiliartortut)	5	45	56	67
Inuussutissarsiortunik akileraarusiinermik iluarsaaqqinneq (ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit appartinneqarlutik)	0	-5	-5	-10
Akitsuutit iluarsarneri aamma				
akit naleqqussarnerannut inatsit	0	-10	-15	-20
Akileraartarnermut ineqarnermullu iluarsaaqqinneq	0	-20	-88	-35
Isumaginninnermik iluarsaaqqinneq	0	1	17	29
IT-mut allaffissornermullu malitsigisatut				
Aningaasartuutit	3	3	3	1
Katillugit	8	14	-32	32

Aningaasaqarneq attassinnaasaq

Pilersitanut nutaanut sillimmatit –
Attassisinnaanermut Siuariartornermullu Pilersaarut (20.11.70)

**Pilersitanut nutaanut sillimmatit (ingerlatsinerlut aningaasaliissutit) –
(mio. kr.)**

- Missingersuusiornermut inatsit nutaaq
- Aningaasartuutinik misissueqqissaarinerit
- Inatsit nutaaq: meeqqanut tapiissutit
- Innarluutillit illersortaat angut/arnaq
- Ilinniartitaanermi nutaaliornertit
- Ilinniartut/sungiusartut
- Ikaariarfissiorneq – inuusuttut

	AI 2016	AIS 2017	MISS2018	MISS2019	MISS2020
Ilanngaateqareerluni aningaasartuutit (katillugit)	3,2	40,5	50,2	46,5	46,2

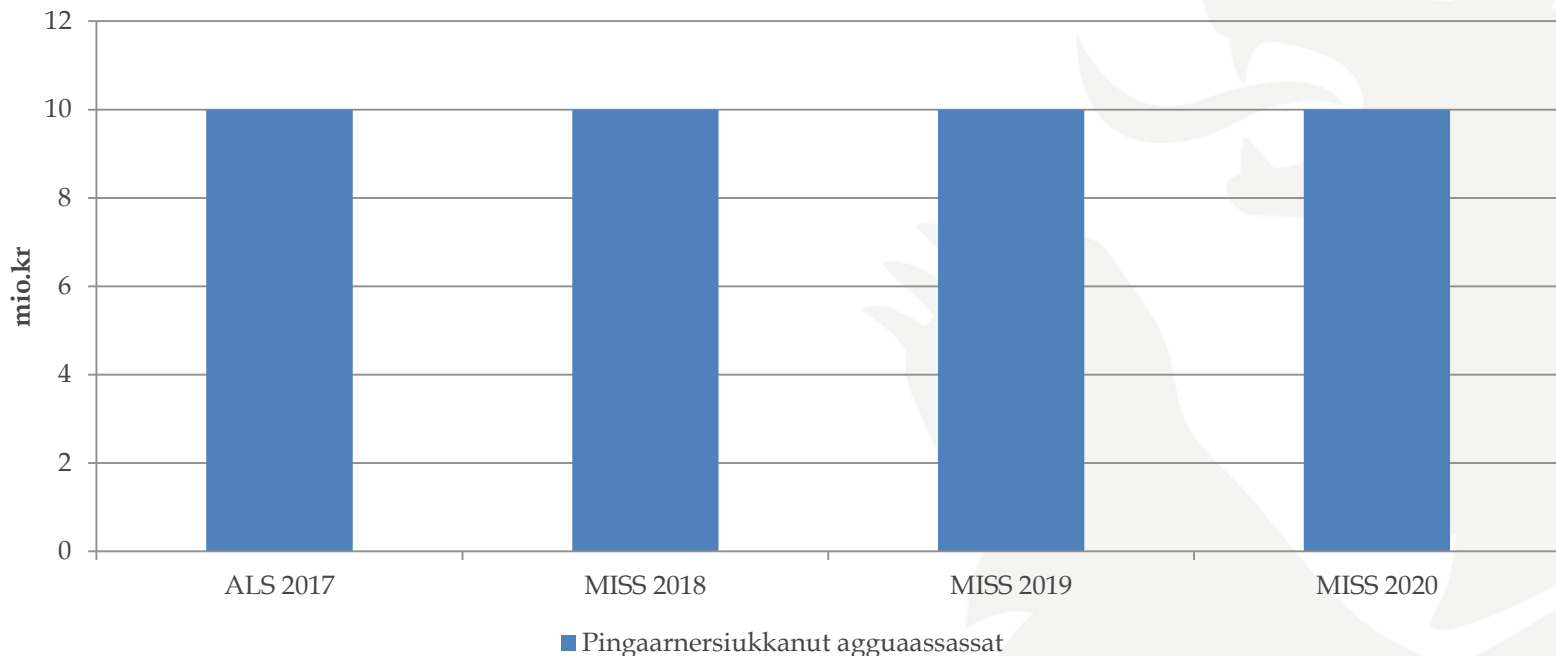

Aningaasaqarneq attassinnaasaq

Pingaarnersiukkavut agguaassassat (20.11.71)

Isumaqatiginninniarnernut: Siuarsarnermik pilersitsinermut ilapittuuteqarsinnaasunut, imaluunniit aningaasartuutinik artukkigaanermik annikillisaasinnaasunut ukiut sisamat ingerlaneranni aningaasaqarnikkut piujuartitsisunik pilersitsinernut koruunit 40 millionit

SANAARTORNERNUT ANINGAASALIINERIT

Pisortanit aningaasaliissutit siuarsarnermik pilersitsipput

2017-imit aallartillutik 2020-mut sanaartornermi suliniutit (kr.):

	AIS 2017	MISS 2018	MISS 2019	MISS 2020
Tamakkerlugit	702.400.000	675.000.000	684.000.000	675.000.000

Katillugit:

- Siulianut naleqqiullugu piffissami 2017-mit 2020-mut sanaartornermi suliniutinut aningaasat amerlanerit immikkoortinneqarput. Aningaasat inissianut, sullissivinnut kollegianullu atugaapput.

Iluanaarutit:

- 1) 2016-imut Aningaasanut Inatsimmut naleqqiullugu 30-40 millioninik amerlanerupput. Suliffillit amerlanerit – suliffissaaleqineq annikinnerusoq.
- 2) Ukiut ingerlaneranni aningaasat immikkoortitat – annertunermik annikinnermilluunniit – assigiiginnarput. Suliffeqarfiit pilersaarusiornissaminnut periarfissagissaarnerulerput, taamaalillutik suliniutinut najukkanit sulisartunik attaviliiniarnermut iliuuserisanik angusaqartitsiniarsinnaallutik. Taamaalillunilu aamma ilinniartut/sungiusartut amerlanerit pissarsiarineqarsinnaallutik.

SANAARTORNERNUT ANINGAASALIINERIT

Pisortat aningaasaliineri siuarsarnermik
pilersitsipput

Kollegialiornerit:

Sanaartugassanut missingersuutitsinni pingaarnertitaasunut naleqqiullugit siunissami kollegianik amerlanernik pisariaqartitsinerup annertunera paasisariaqarparput. Tamatumunnga minnerunngitsumik ilinniagaqarfitsinni ilinniartut amerliartornerannik – aamma ilinniartunut/sungiusartunut inatsimmik patsiseqarpoq.

Taamaattumik: Ataani periuserisat aqqutigalugit iluaquteqartumik aningaasanik amerlanernik pissarsisoqarsinnaanersoq Naalakkersuisut piviusumik nalilersorniarpaat:

- Tamakkiisumik imaluunniit ilaannakortumik namminersortunit aningaasaliinerit
- Aningaasaateqarfinnit aningaasaliinerit
- Allangortitsilluni pingaarnersiutinissanut periarfissaasinnaasut

SANAARTORNERMUT ANINGAASALIINERIT

Sanaartornissamut pitsaanerusumik pilersaarusionerq

- **Sanaartormermik suliassa qarfinni pilersaarutit killiffii**
  - Pitsaanerusumik sanaartormermut pilersaarusionerq siuarsarniarlugu suliassa qarfinni pingaarutilinni tamani immikkoortortanut pilersaarusionerq aallartisarnerqarsimavoq, ilaatigut makkunani
    - Ineqarnermik suliassa qarfik
    - Attaveqarfinnik suliassa qarfik (umiarsualiviit, mittarfiit nukissiornerlu)
    - Ilinniagaqarnermik suliassa qarfik (atuarfiit skolehjemmillu, kollegiat illullu ilinniagaqarfiit)
    - Peqqinnissa qarfik, isumaginnitto qarfik ilaqtariinnillu suliassa qarfik (peqqinnissaq, utoqqaat, innarluutillit il.il.)
    - Kulture qarnerq (timersortarfiit)
    - Inuussutissarsiorfik (takornariartitsinermik ingerlatsiviit)

Pilersaarusiata naammassisimapput, tusarniaassutaapput imaluunniit aallartisarnerup nalaaniillutik, taanna pissutsinik naliliinermik tunngaveqarajuttarluni. Suliassat assut pingaartuutitaapput, killiffiillu 2016-imut Nuna tamakkerlugu Nalunaarusiami saqqummiunneqassapput

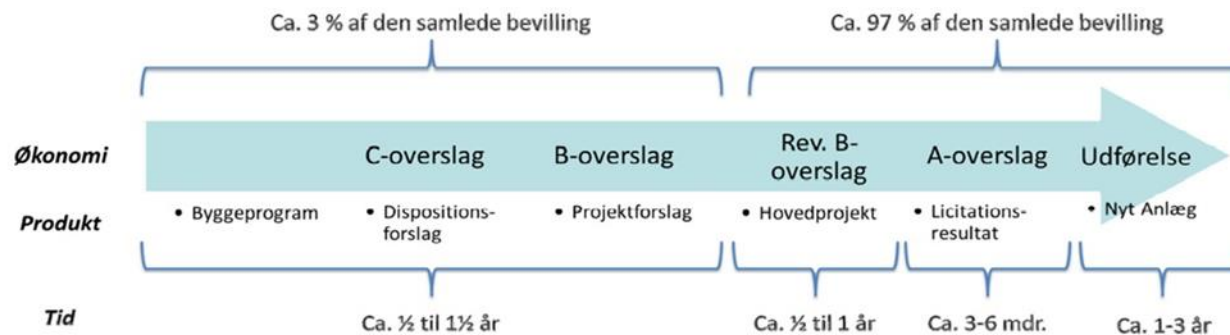

SANAARTORNERNUT ANINGAASALIINERIT

Sanaartornissamut pitsaanerusumik pilersaarusionerit

- Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmit aningaasaliinerit nutaatut marloqiusamik aningaasaliinermut ingerlassisalerneq pitsanngorsaassaaq, tassuuna
  - Aatsaat suliap pilersaarusionerit aningaasaliissoqqaartoqassammata, aamma
  - Suliarinnittussarsiuneq tunngavigalugu aningaasaliissutit atugassiarineqassammata.

- Immikkoortoqarfiit ataasiakkaat iluanni atajuartitsineq piffissamullu ungasissumut pilersaarusionerit
- Suliassap pilersaarusiugaanerit ukiumi aningaasaliissutit 5-8 %-iisa missaat atornerqassapput, sinneri suliarinnittussarsiunerit tunngavigalugu piviusutut sanaartugassatut suliniutinut atussallutik.
- Aningaasanut inatsimmi aningaasat amerlanersaat immikkoortoqarfimmit ataasiakkaanut agguaassassatut aningaasaliissutit immikkoortinneqassapput, sumiiffigisap ilisarnaataanik nalunaarsugalinnut suliniutinut ataasiakkaanut pinnatik.

SANAARTORNERNUT ANINGAASALIINERIT

Sanaartukkanut agguaassassat (mio. kr.-tut)

Suliassaqarfik (konto pingaarneq)	AIS 2017	MISS 2018	MISS 2019	MISS 2020
Sillimmatit (80)	0,5	5,0	5,0	5,0
It-mi aaqqissuussiviit (82)	12,0	0,0	0,0	0,0
Isumaginninnermut tunngasut (83)	35,9	56,8	47,5	36,6
Ilinniartitaaneq (84)	130,0	159,0	141,3	141,2
Inuussutissarsiorneq (85)	9,0	9,5	9,5	9,5
Peqqinnissaqarfik (86)	43,5	53,5	89,5	91,5
Inissiat (87+89)	216,3	208,5	208,5	208,5
Attaveqarfiit (87)				
- Umiarsualiviit	28,2	27,7	27,7	27,7
- Mittarfiit	15,0	15,0	15,0	15,0
Nukissiorfiit (89)	212,0	140,0	140,0	140,0
Tamakkerlugit	702,4	675,0	684,0	675,0

Mittarfinni (nutaani takinerusunilu) aningaasaliissutit

- Kalaallit Airportinik **pilersitsineq**:
  - Siulersuisut inuttalersugaapput
  - Suliarisassaar: Mittarfinnik suliniutinut ataasiakkaanut naleqqiullugu aningaasaliinermik suliassanillu pilersaarusionermik ilutsit sorliit atugaanissaannik Naalakkersuisunut siunnersuutinik saqqummiussinissaq.
  - Mittarfiit takinerusut: akit appasinnerit – angallaneq sivikinnerusoq. Takornariartitsinermik immikkoortoqarfitta annertuumik nukittorsarnissaa qularutissaanngilaq.
  - Naammassinissaannut naatsorsuutigisaq: 2018-20
  - **Kikkunnut tamanut kaammattuut**: Suliaqarnissaminnut KA akornusersornaveersaarli. Suliartik naammassippassuk oqallinniarisi. KA pilersissimarpiarparput ilaatigut tapiissuteqarnermi aalajangeeqataanngittarneq atugaalersinniarlutigu, ilaatigullu suliamik isumaginninnissamik siuarsaanissamillu piginnaasallit naleqqunnerpaat ilanngussortinniarlugit.

Isumaqatiginninniarnernut qaaqqusissut

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip ingerlanneqarneranut sanileriissitatut:

- Partiinut qaaqqusissut: aggustip qeqqani ataatsimiinneq siulleq pissaaq

Partiinut KAAMMATTUUT:

- Siunnersuutit annertuunik aningaasartuuteqarfiusut aningaasanut inatsisinik ingerlassaqarfimmiittariaqarput – tassaassanatik immikkoortillugit suliarisassat, PINGAARNERSIUKKANILI tamarmiusuni ilaasariaqarlutik.
- 2017-imi sinneqartooruteqarnissaq missingersuusiaraarput – ukiullu sisamat ingerlaneranni aningaasaatit oqimaaqatigiissitaapput (sinneqartoorutit: 0,1 million kroner)

2017-imut
Aningaasanut Inatsisissatut
siunnersuummut apeqqutit

